

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพ โรงเรียนบ้านหนอง “คุรุราษฎร์อุทิศ”

สิริกร นามลาบุตร*, ชนิตา เพชรทองคำ**,
ศุภมาศ ปุณประเสริฐ**, พงภา หอมยก****,
จันทมร สีหาบุญลี****, พุฒิพงศ์ พัวตนะ****,
ศิริวัฒน์ สีไพร****, พีรวิชัย นามลาบุตร*****

Received February 12, 2022, Revised March 14, 2022, Accepted April 1, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษา ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนอง “คุรุราษฎร์อุทิศ” จำนวน 6 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เป็นคณะทำงานประกันคุณภาพภายใน 5 คน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า มีการกำหนดมาตรฐานระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงส่งผลให้การศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการประกันคุณภาพอยู่ในระดับดี แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพ ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ โดยใช้กระบวนการบริหารวงจรเดมมิ่ง PDCA ทุกขั้นตอน การนำเอาผลการประเมินคุณภาพที่รับการประเมินคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1: การประเมิน SAR ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพในช่วงสถานการณ์ COVID-19 มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ปรับรูปแบบการเรียนตามความเหมาะสม เช่น ON HAND ONLINE การอบรมพัฒนาบุคลากร ใช้เทคโนโลยีในการอบรม (ZOOM) ปัญหา อุปสรรค ขาดครูในวิชาหลัก ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรสร้างนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพ เพื่อให้การบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาในกลุ่มเดียวกันเพื่อสร้างนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การประกันคุณภาพ

คณะผู้วิจัย *ที่ปรึกษาอิสระ ระดับ 3 สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง **นักวิจัย ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ***กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดหนองคาย ****ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ตรวจประเมิน (ASSESSOR) สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) สำนักนายกรัฐมนตรื ***** นักวิจัย รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สาขารัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยบูรพา ประเทศอินเดีย *****ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนอง “คุรุราษฎร์อุทิศ” *****ครู โรงเรียนบ้านหนอง “คุรุราษฎร์อุทิศ” *****นักวิจัย ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (บ.ช.บ.) คณะการบัญชีและการจัดการ หลักสูตรบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Efficiency and effectiveness of quality assessment bannad “kururatUtis school”

Sirikorn Namlabut, Chanida Petchtongkum,
Suphamat Punprasert, Parupa Homyok,
Chanthamorn Seehaboonlee, Putthipong Puatana,
Sirivat Seepai, Peerawit Namlabut

Abstract

This research aims to examine the efficiency and effectiveness of quality assurance for Bannad “Kururat Uthit” School. The informants consisted of six people: one school administrator and five teachers, who were members of the internal quality assurance working group. The data collection employed qualitative methods.

The results of the study were as follows. had set standards for both the early childhood education level and the fundamental education level. The standards were based on input and visions of partaken stakeholders. They joined forces and managed to establish a clear-cut quality assurance system for each part. As a result, the efficiency and effectiveness of quality assurance was satisfactory. With respect to the management guidelines for the quality assurance system, had adopted and applied the philosophy of the sufficiency economy of King Rama IX. , the school utilized the Deming Cycle, also was known as the PDCA (Plan-Do-Check-Act) Cycle, a four-step problem solving iterative technique, to continually improve the quality of school administration. Furthermore, the school implemented the results of the External Quality Assessment Phase 1: the Self Assessment Report (SAR) of the fiscal year 2021, under the COVID-19 situation, to improve the school management quality. There was online teaching and learning, an adjustable learning to suit students’ needs (ON HAND ONLINE) and personnel development training via ZOOM. The researchers uncovered some problems, obstacles, and impacts resulting from the internal quality assurance. A teacher shortage in the core subjects led to a discontinuity of students' learning and a mismatch between teachers and subjects. Suggestions: The school should create innovations in quality assurance to ensure the highest efficiency and effectiveness of the management for small educational institutions. To achieve this, the school could create a network and collaborate with other small educational institutions.

Keywords: Efficiency, Effectiveness, Quality Assessment

*Namlabut @gmail.com

1. บทนำ

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ดิจิทัลที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพสถานศึกษาถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งต่อระบบการศึกษาอันจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไทยในทุกๆระดับ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายการศึกษาแห่งชาติรองรับการพัฒนาประเทศ และที่สำคัญมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติสามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้สถานศึกษา ทุกแห่ง ยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมาย ในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการ ต่างๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าวนอกจากนี้ ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามหลักการในการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,2561)

ซึ่งในยุทธศาสตร์ที่ 6 เป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดระบบ รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคมและพัฒนาระบบการเงินเพื่อการศึกษาให้รัฐสามารถใช้ทรัพยากรในการกำหนดทิศทางการผลิตและพัฒนาผู้เรียนและกำลังคนของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สนองตอบความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา และสังคม ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งพัฒนาระบบการผลิต ใช้และพัฒนาครูให้สามารถปฏิบัติงานได้ตรงกับความรู้ ความสามารถ มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,2560)

จากที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนอง “ศุภราชภูร์อุทิศ” โดยจะเป็นการทำวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนอง “ศุภราชภูร์อุทิศ” แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพ การนำเอาผลการประเมินคุณภาพที่รับการประเมินคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1: การประเมิน SAR ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ และปัญหา อุปสรรค และผลกระทบจากการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านหนอง “ศุภราชภูร์อุทิศ” อีกทั้งคณะผู้วิจัยยังเห็นว่างานวิจัยชิ้นนี้ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตาม ความถนัดของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดว่า สถานศึกษาเป็นผู้จัดให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา

ภายในสถานศึกษา (การประเมินตนเอง) โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา และให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกตามรายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษาและประเด็นอื่นๆ ผ่านหน่วยงานต้นสังกัด โดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนอง “ครูราษฎร์อุทิศ”
- 2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนอง “ครูราษฎร์อุทิศ”
- 3 เพื่อศึกษา การนำเอาผลการประเมินคุณภาพที่รับการประเมินคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1: การประเมิน SAR ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ
- 4 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และผลกระทบจากการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านหนอง “ครูราษฎร์อุทิศ”

2. วิธีการศึกษา

1. ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลจากตำรา เอกสาร งานวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง บทสัมภาษณ์บุคคล และหน่วยงานที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลได้
2. การศึกษาจากเอกสาร มีการจัดบันทึกข้อมูล การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยจะทำการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทันที เพื่อนำไปเป็นเอกสารหลักฐานในการรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาสรุปผล
3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยใช้วิธีเจาะจง เป็นการสนทนาอย่างมี จุดมุ่งหมาย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมี 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียน และกลุ่มที่ 2 ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เป็นคณะทำงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 6 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก เลือกมาจากการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เป็นคณะทำงานประกันคุณภาพภายใน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 6 คน

เหตุผลที่คณะผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลข้างต้นนี้ เพราะข้อมูลและความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในโครงการวิจัย ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนอง "ครูราษฎร์อุทิศ"

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนอง "คุรุราษฎร์อุทิศ" แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบเก็บข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น อายุ ตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 แนวคำถามการสัมภาษณ์ มีประเด็นดังนี้ ท่านคิดว่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนอง "คุรุราษฎร์อุทิศ" เป็นอย่างไร ท่านคิดว่า แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนอง "คุรุราษฎร์อุทิศ" เป็นอย่างไร ท่านคิดว่า การนำเอาผลการประเมินคุณภาพที่รับการประเมินคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1: การประเมิน SAR ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ภายใต้อสถานการณ์ COVID-19 มาใช้ในการพัฒนา คุณภาพ อย่งไร ท่านคิดว่า มีปัญหา อุปสรรค และผลกระทบจากการประกันคุณภาพภายใน อย่งไร

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. โดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย ข่าว บทความที่เกี่ยวข้อง
2. เมื่อศึกษาค้นคว้าตามข้อ 1 มีการรวบรวมข้อมูลที่ได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาพอสังเขป และกำหนดข้อคำถามของเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

เพื่อให้มีความเชื่อมั่นว่า การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อมูลที่ต้องการ ชัดเจน และครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า โดยการสอบแหล่งของข้อมูล ได้แก่ แหล่งเวลา สถานที่ และบุคคลที่ต่างกันต้องได้ข้อมูลที่ตรงกัน การสังเกต การสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ด้วยวิธีการดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลจากตำรา เอกสาร งานวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง บทสัมภาษณ์บุคคล และหน่วยงานที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลได้
2. การศึกษาจากเอกสาร มีการจัดบันทึกข้อมูล การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยจะทำการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทันที เพื่อนำไปเป็นเอกสารหลักฐานในการรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาสรุปผล
3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยใช้วิธีเจาะจง เป็นการสนทนาอย่างมี จุดมุ่งหมาย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมี 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียน และกลุ่มที่ 2 ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เป็นคณะทำงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 6 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์แต่ละประเด็นและสรุปจากกรอบการสัมภาษณ์ ระดมความคิดจัดระบบ จัดพิมพ์ข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อความซ้ำกันหรือคล้ายกัน รวบรวมเป็นข้อมูลที่อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันไว้ในที่เดียวกัน แล้วประมวลผลสรุป เป็นประเด็นสำคัญ หลังจากนั้นจึงจัดหมวดหมู่ของข้อมูล ตามคุณสมบัติและความคิดรวบยอด (Concept) ของแต่ละกลุ่มและแยกข้อมูลที่มีความหมายเกี่ยวข้องกันออกจาก ข้อมูลที่ไม่มี ความหมายและไม่เกี่ยวข้องกับการวิจัย แล้วนำข้อมูลที่จัดหมวดหมู่แล้วมาสรุป

3. ผลการศึกษา

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนอง “ศุภราชภูร์อุทิศ” พบว่า โรงเรียนบ้านหนอง “ศุภราชภูร์อุทิศ” มีการกำหนดมาตรฐานระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ นักเรียน ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง คณะครู ผู้บริหารโรงเรียน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานต่างๆ บริหารงานดำเนินการจัดวางระบบการประกันคุณภาพที่มีความชัดเจนในแต่ละด้าน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ตามแผนที่วางไว้ การแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน เพื่อนำผล การประเมิน มาปรับปรุงพัฒนาการจัดประสบการณ์ของครูและสถานศึกษา ตลอดจน การจัดทำรายงานเพื่อเสนอ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน โดยได้จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และโครงการ นิเทศ พัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษา และมีหนังสือที่ ศธ 04169/3290 พุทธศักราช 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้แจ้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1 การประเมิน SAR ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ครั้งที่ 3/2564 ซึ่ง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน 2564 จึงส่งผลให้ การศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการประกัน คุณภาพอยู่ในระดับดี

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนอง “ศุภราชภูร์อุทิศ” พบว่า การบริหารและการจัดการสถานศึกษา ทางโรงเรียนบ้านหนอง “ศุภราชภูร์อุทิศ” ได้น้อมนำหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้โดย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาได้ร่วมกัน วิเคราะห์ วางแผน กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ สอดคล้องกับ บริบทสถานศึกษา ความต้องการ ของผู้ปกครอง ชุมชน นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 12 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ 2560 - 2579 แผนยุทธศาสตร์จังหวัดหนองคาย ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง” ด้านปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับปรัชญาที่ว่า “ผู้มีความรู้ในทางที่ดีเป็นผู้เจริญ” มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี

ครอบคลุมทั้ง 4 ฝ่ายงาน ได้แก่ 1. งานด้านวิชาการ 2. งานบริหารงานบุคคล 3. งานด้านงบประมาณ 4. งานบริหารงานทั่วไป โดยใช้กระบวนการบริหารวงจรเดมมิ่ง PDCA ทุกขั้นตอนมีการจัด โครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนการบริหารจัดการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำมาตรฐานสถานศึกษา ตั้งค่าเป้าหมายในการพัฒนา โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบมีการควบคุม กำกับติดตามและประเมินผล โดยคณะกรรมการ เครือข่ายสถานศึกษา มีการจัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตาม นโยบายและความต้องการของภาคีเครือข่ายมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรปีการศึกษา 2563 เพื่อนำผลมาปรับปรุงในปีการศึกษา 2564

ผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาการนำเอาผลการประเมินคุณภาพที่รับการประเมินคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1: การประเมิน SAR ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพพบว่า ในช่วงสถานการณ์ COVID-19 มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ปรับรูปแบบการเรียนตามความเหมาะสม เช่น ON HAND ONLINE การอบรมพัฒนาบุคลากร ใช้เทคโนโลยีในการอบรม (ZOOM)

ผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และผลกระทบจากการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านหนาด “คุรุราษฎร์อุทิศ” พบว่า ปัญหาขาดครูในวิชาหลัก ทำให้นักเรียนขาดการเรียนที่ต่อเนื่องและครูไม่ได้สอนวิชาที่ตนเองชำนาญ

4. สรุป

จากการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านหนาด “คุรุราษฎร์อุทิศ”

มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า โรงเรียนบ้านหนาด “คุรุราษฎร์อุทิศ” มีการกำหนดมาตรฐานระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ นักเรียน ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง คณะครู ผู้บริหารโรงเรียน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานต่างๆ บริหารงานดำเนินการจัดวางระบบการประกันคุณภาพที่มีความชัดเจนในแต่ละด้าน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ตามแผนที่วางไว้ การแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน เพื่อนำผล การประเมิน มาปรับปรุงพัฒนาการจัดประสบการณ์ของครูและสถานศึกษา ตลอดจน การจัดทำรายงานเพื่อเสนอ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน โดยได้จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และโครงการ นิเทศ พัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษา และมีหนังสือที่ ศธ 04169/3290 พุศจิกายน 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้แจ้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1 การประเมิน SAR ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ครั้งที่ 3/2564 ซึ่ง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน 2564 จึงส่งผลให้

การศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการประกันคุณภาพอยู่ในระดับดี **สอดคล้องกับงานวิจัย** ภาวนา กิตติวิมลชัย, คมสัน พันธุ์ชัยเพชร,ชมพร สนธิเปรม,พรรณี ศักดิ์ทัศน์และภัทรวดี พลไพสุรพร (2551) ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($x = 3.58$) **สอดคล้องกับงานวิจัย** อัญชลี พลอยเพชร (2560) ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2558 ประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($= 3.71$) **และสอดคล้องกับงานวิจัย** ลดาวัลย์ ตั้งมัน (2561) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าการบริหารและการจัดการสถานศึกษาทางโรงเรียนบ้านหนอง “คุรุราษฎร์อุทิศ” ได้นำมโนทัศน์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้โดย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูคณะกรรมการสถานศึกษาได้ร่วมกันวิเคราะห์วางแผน กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ สอดคล้องกับ บริบทสถานศึกษา ความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 12 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ 2560 - 2579 แผนยุทธศาสตร์จังหวัดหนองคาย ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง” ด้านปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับปรัชญาที่ว่า “ผู้มีความรู้ในทางที่ดีเป็นผู้เจริญ” มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี ครอบคลุมทั้ง 4 ฝ่ายงาน ได้แก่ 1. งานด้านวิชาการ 2. งานบริหารงานบุคคล 3. งานด้าน งบประมาณ 4. งานบริหารงานทั่วไป โดยใช้กระบวนการบริหารวงจรเดมมิ่ง PDCA ทุกขั้นตอนมีการจัด โครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนการบริหารจัดการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำมาตรฐานสถานศึกษา ตั้งค่าเป้าหมายในการพัฒนา โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบมีการควบคุม กำกับติดตามและประเมินผล โดยคณะกรรมการเครือข่ายสถานศึกษา มีการจัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตาม นโยบายและความต้องการของภาคีเครือข่ายมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระ มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรปีการศึกษา 2563 เพื่อนำผลมาปรับปรุงในปีการศึกษา 2564 **สอดคล้องกับงานวิจัย** ภาวนา กิตติวิมลชัย, คมสัน พันธุ์ชัยเพชร,ชมพร สนธิเปรม,พรรณี ศักดิ์ทัศน์และภัทรวดี พลไพสุรพร (2551) ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่นแนวทางการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยขอนแก่น กำหนดแผนงาน ขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจนในการตรวจประเมินคุณภาพภายใน กำหนดกลไกในการนำผลการตรวจประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เช่น การกำหนดให้คณะ/หน่วยงานนำเอาผลการตรวจประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำแผนพัฒนาองค์กรเสนอต่อมหาวิทยาลัย การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาคุณภาพ การยกย่องเชิดชูและมอบรางวัลให้กับคณะ/

หน่วยงานที่มี การนำเอาผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและมีผลการดำเนินการที่ดี เป็นต้น **สอดคล้องกับงานวิจัย** ลดาวัลย์ ตั้งมัน (2561) ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี มีทั้งหมด 8 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ควรมีการทำคู่มือ กำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำแผนตามปีงบประมาณและแบ่งเป็นแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ควรจัดทำคำสั่งให้กลุ่มบุคลากรในฝ่ายแผนงานร่วมกันรับผิดชอบ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามปฏิทินการปฏิบัติงาน 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ควรกำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายในตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในแผน 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ควรจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในโดยใช้รูปแบบตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดให้ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการส่งบุคลากรให้เข้ารับการอบรมหรือศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

3. ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าในช่วงสถานการณ์ COVID-19 มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ปรับรูปแบบการเรียนตามความเหมาะสม เช่น ON HAND ONLINE การอบรมพัฒนาบุคลากร ใช้เทคโนโลยีในการอบรม (ZOOM) **สอดคล้องกับงานวิจัย** นเรศ สถิตยพงศ (2561) เจียมนบทความวิชาการการประกันคุณภาพโรงเรียนยุคการศึกษาประเทศไทย 4.0 และศตวรรษที่ 21 รูปแบบการประกันคุณภาพโรงเรียนรูปแบบ “STAR Standard” หรือ “STAR Model” จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ เนื่องจากการประเมินคุณภาพภายนอกจะสอดคล้องหรือเป็นเกณฑ์เดียวกันกับการประกันคุณภาพภายในและที่สำคัญจะไม่ สร้างภาระงานเพิ่มกับผู้ถูกประเมิน โดยระบบการประกันคุณภาพจะมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ที่ต้องการ คือ คุณสมบัตินักเรียนไทยที่พึงประสงค์เป็นสำคัญโดยจะต้องทำให้เกิดมาตรฐานใน 4 ด้าน ดังนี้ คือ ด้านคุณภาพของผู้เรียน (Student: S) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Teaching :T) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (Administration: A) และ ด้านผลลัพธ์ที่มีประสิทธิผล (Result Based: R)

4 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 พบว่า ไม่มีปัญหาอุปสรรค แต่มีปัญหาขาดครูในวิชาหลัก ทำให้นักเรียน ขาดการเรียนที่ต่อเนื่องและครูไม่ได้สอนวิชาที่ตนเองชำนาญ **ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย** ภาวนา กิตติวิมลชัย, คมสัน พันธุ์ชัยเพชร,ชมพร สนธิเปรม,พรณิ ศักดิ์ทัศนาศาและภัทรวดี พลไพสรุทธิ์ (2551) ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปัญหาด้านบุคลากร ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบและกลไกการประกันคุณภาพ มาตรฐานและตัวชี้วัด การชี้แจง ประชาสัมพันธ์ และการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ยังไม่กระจายไปยังกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม และยังไม่ทั่วทั้งองค์กร มีบุคลากรบางส่วนของขาดการมีส่วนร่วมใน การประกันคุณภาพ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

- 1) ผู้บริหารควรมีการทำความเข้าใจกับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน ครู นักเรียน ให้เข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน อีกทั้งจะต้องคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนว การจัดการศึกษาตลอดจนบริบทในการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ
- 2) สถานศึกษาควรสร้างนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพ เพื่อให้การบริหารจัดการ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด
- 3) ผู้บริหารควรประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาในกลุ่มเดียวกันเพื่อสร้างนวัตกรรมด้าน การประกันคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1 การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยในเชิงคุณภาพ ดังนั้นควรมีการต่อยอดการวิจัยเชิงสำรวจ
- 2 ควรมีการศึกษาถึงสัมฤทธิ์ผลปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา
- 3 การวิจัยประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพโรงเรียนบ้านขนาด “ครู ราษฎร์อุทิศ” ยังไม่หลากหลาย ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประกันคุณภาพ หลากหลายรูปแบบและ เป็นรูปธรรมเชิงประจักษ์ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- 4 การศึกษาวิจัยเพื่อขยายผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการประกันคุณภาพใน สถานศึกษาอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

นเรศ สถิตยพงศ์ .(2561). การการประกันคุณภาพโรงเรียนยุค การศึกษาประเทศไทย 4.0 และศตวรรษที่ 21. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 46 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2561)

ภาวนา กิตติวิมลชัย, คมสัน พันธุ์ชัยเพชร,ชมพร สนธิเปรม,พรธณี ศักดิ์ทัศน์และภัทรวดี พลไพสรรพ์. (2551). ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 26 กันยายน 2564, จาก<https://qm.kku.ac.th> >

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ .(2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560- 2579. บริษัทพริกหวานกราฟฟิค :สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

_____,(2562). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561.บริษัท 21เซ็นจูรี่:สำนักงาน เลขาธิการ สภาการศึกษา.

อัญชลี พลอยเพชร.(2560). ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2558. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2560).